

Ημερίδα της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ρεθύμνης για τους Αγίους Τέσσερις Νεομάρτυρες

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου

Με την ικανοποίηση των συμμετεχόντων πως οι στόχοι επετεύχθησαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της επιστημονικής ημερίδας με θέμα «Ιστορικές προσεγγίσεις για τους Αγίους Τέσσερις Μάρτυρες Ρεθύμνου» που οργάνωσαν η Ιερά Μητρόπολη Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου και η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνης.

Η ημερίδα συνδιοργανώθηκε με την Αντιπεριφέρεια Ρεθύμνου – Περιφέρειας Κρήτης υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων και του Δήμου Ρεθύμνης.

Η ημερίδα έγινε στο πλαίσιο των επετειακών εκδηλώσεων για τα 200 έτη από την μαρτυρική τελείωση των Αγίων Νεομαρτύρων Γεωργίου, Αγγελή, Μανουήλ και Νικολάου και περιελάμβανε 14 πρωτότυπες ανακοινώσεις, οι οποίες:

- Τεκμηρίωσαν με πηγές και αναλυτικά στοιχεία όλο το ιστορικό πλαίσιο που διέπει την σύλληψη, την καρατόμηση και την ταφή των Αγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων Ρεθύμνου.
- Παρουσιάστηκαν τα στοιχεία που αποδεικνύουν το ποιοι ήταν και γιατί οδηγήθηκαν στην σφαγή.
- Ήρθαν στο φως νέα στοιχεία σχετικά με την σύλληψη τους στις Μέλαμπες, την μεταφορά τους στο Ρέθυμνο, την δίκη και την εκτέλεση τους.
- Διευκρινίστηκαν όλα τα στοιχεία που σχετίζονται με την λαϊκή συνείδηση και πίστη και την επίσημη πράξη Αγιοκατάταξης τους το 1977.
- Αναλύθηκαν όλα τα δεδομένα σχετικά με την ανέγερση Ιερών Ναών στην πόλη και στους οικισμούς του Ρεθύμνου και ακολούθως σε όλη την Κρήτη και την Ελλάδα. Ειδική εισήγηση υπήρξε για το ιστορικό των τριών ναών που διαδοχικά ανεγέρθηκαν στο σημείο εκτέλεσής τους στο κέντρο της σημερινής πόλης.
- Παρουσιάστηκαν οδωνύμια που δόθηκαν στην πόλη και βέβαια το ιστορικό πλαίσιο της εποχής, στην οποία διαδραματίστηκαν τα γεγονότα που οδήγησαν στην καρατόμηση των Τεσσάρων Μαρτύρων.
- Αποσαφηνίστηκαν ερωτηματικά, εκτιμήθηκαν επιστημονικές προσεγγίσεις,

παρουσιάστηκαν λαϊκές αφηγήσεις και δόθηκαν απαντήσεις σε σειρά από ζητήματα που ετέθησαν από τους εισηγητές αλλά και από το κοινό της ημερίδας.

- Αναλύθηκε το αγιογραφικό – εικονογραφικό και υμνογραφικό έργο που έχει προκύψει προς τιμήν των Αγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων του Ρεθύμνου.

Οι εργασίες της επιστημονικής συνάθροισης διεξήχθησαν στο Κέντρο Πολιτισμικής και Κοινωνικής Διακονίας “Θεομήτωρ”, στον Λόφο του Τιμίου Σταυρού της πόλης του Ρεθύμνου **το Σάββατο 28 Σεπτεμβρίου 2024.**

Ξεκίνησε με τις ευλογίες του **Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου κ. Προδρόμου**, ο οποίος αναφέρθηκε διεξοδικά στις επετειακές εκδηλώσεις της 200ετηρίδος από το μαρτύριο των Αγίων και σημείωσε την σημαντικότητα της ιστορικής προσέγγισης που ήρθε να καλύψει η συγκεκριμένη επιστημονική συνάθροιση.

Ακολούθησε το καλωσόρισμα του Προέδρου της ΙΛΕΡ **κ. Μανούσου Κλάδου**, ο οποίος επισήμανε, ότι ήταν ευκαιρία στο πλαίσιο της σημαντικής για το Ρέθυμνο επετείου των 200 ετών από την μαρτυρική τελείωση των Αγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων που τιμώνται με τόση αγάπη και πίστη στον τόπο μας, να δοθεί ακόμα μια ευκαιρία στους σύγχρονους ερευνητές να παρουσιάσουν ό,τι υπάρχει και αποκαλύπτει την εποχή εκείνη.

Χαιρετισμό απεύθυναν ο Πρωτοσύγγελος της Ι.Μ. Λάμπης, Συβρίτου & Σφακίων, **Αρχιμανδρίτης π. Αθανάσιος Καραχάλιος**, ως εκπρόσωπος του Μητροπολίτη κ. Ειρηναίου και η Αντιδήμαρχος Ρεθύμνης κ. Άννα Ελευθεριάδου - Γκίκα που εκπροσώπησε τον Δήμο Ρεθύμνης.

Στην συνέχεια παρουσιάστηκαν οι 14 εισηγήσεις με την εξής σειρά:

- Αντώνιος Τσουρδαλάκης: «Νέα Ιστορικά Στοιχεία σχετικά με τους Αγίους Τέσσερις Μάρτυρες».
- Κωνσταντίνος Ηλ. Παπαδάκης: «Νεομάρτυς Νικόλαος, Μάρτυς Χριστού ή Εθνομάρτυρας; Το θέμα της 4η Κάρας».
- Μάνος Γοργοράπτης: «Άγιοι Τέσσερις Μάρτυρες: Η πορεία του μνημείου μες τον χρόνο...».
- Σταύρος Φωτάκης: «Ο πρώτος Ιερός Ναός των Αγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων, εκ Μελάμπων Ρεθύμνης».
- Χάρης Στρατιδάκης: «Ρέθυμνο, 1824: η πόλη της καρατόμησης των Τεσσάρων Μαρτύρων».
- Γρηγόρης Παπαδοπετράκης: «Τα αφιερωθέντα στους Αγίους Τέσσερις Νεομάρτυρες οδωνύμια του Ρεθύμνου. Η περίπτωση της πλατείας Τεσσάρων Μαρτύρων».
- Μιχάλης Τρούλης: «Η πρώτη επιστημονική καταγραφή της ιστορίας των Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνου».
- Ηλίας Λουλούδης: «Η φυλάκιση των Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων στο Σπήλι».
- Κώστας Ράλλης: «Μια ευλαβική τελετή υπέρ των Τεσσάρων Μαρτύρων εν έτει 1930».
- Μανούσος Κλάδος: «Η επίσημη Αγιοκατάταξη των Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνου το 1977».

- Αναστασία Κοπανάκη – Ανδρουλάκη: «Η συμβολή του Νίκου Μαργαρίτη στην ανάδειξη της λατρείας των Τεσσάρων Μαρτύρων».
- Εμμανουήλ Ρουκούδης: «Οι πρώτοι πίνακες Αγιογραφίας των Τεσσάρων Μαρτύρων. Ο Εικονογραφικός τύπος και η συντήρηση της εικόνας «ποίημα του Ιωάννου Φρανκόπουλου, Ζακύνθιου, 1836».
- Αριστείδης Μιχελουδάκης: «Η υμνογραφία των Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων».
- Εμμανουήλ Γ. Ανδρουλιδάκης: «Οι συνυποδηλώσεις του κακού στην ασματική ακολουθία των Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνης» (Αναγνώστηκε από τον αρχαιολόγο κ. Γιάννη Λιονή),

Ακολούθησε συζήτηση, τέθηκαν ερωτήσεις, δόθηκαν απαντήσεις και διευκρινήσεις και έγιναν επιπλέον τοποθετήσεις και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση τραγουδιού αφιερωμένου στην μνήμη των Αγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων Ρεθύμνου με τίτλο «Στους Τετραρίθμους Νεομάρτύρας» σε στίχους Σταύρου Φωτάκη και μουσική Μιχάλη Παυλάκη. Αποδόθηκε από τους . Μιχάλη Παυλάκη στην Λυρα – τραγούδι, Στρατής Μαμαλάκης λαούτο – τραγούδι και Γιάννη Φουντουλάκη στο λαγούτο.

Την λήξη των εργασιών κήρυξε ο Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου κ. Πρόδρομος, ο οποίος εξέφρασε την ικανοποίηση του για το εντυπωσιακό αποτέλεσμα και ευχαρίστησε την ΙΛΕΡ για την σημαντική πρωτοβουλίας της.

Στην ημερίδα παρευρέθηκαν επίσης ο Πρωτοσύγγελος της Ι.Μ. Ρεθύμνης και

Αυλοποτάμου π. Παρθένιος Καλυβιανάκης, ο Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της Ι.Μ.Ρ.Α. Πρωτοπρεσβύτερος π. Νικόλαος Νικοφόρος, ο Επίτιμος Αρχηγός ΓΕΕΘΑ, Στρατηγός ε.α. Μανούσος Παραγιουδάκης, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ξενοδόχων Ρεθύμνου κ. Μανώλης Τσακαλάκης, ο Πρόεδρος της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Ρεθύμνου και πρώην πρόεδρος της ΙΛΕΡ κ. Μιχάλης Τρούλης, ο Ομότιμος Καθηγητής του Π.Κ. και πρώην Πρόεδρος της ΙΛΕΡ κ. Νικόλαος Παπαδογιαννάκης, ο Δημοτικός Σύμβουλος Ρεθύμνου κ. Γιώργος Παπαδόσηφος, ο Διευθυντής του Πολεμικού Μουσείου Χρωμοναστηρίου Ταξίαρχος Πεζικού Ιωάννης Κολυμπιανάκης η Εκπρόσωπος Τύπου της ΙΜΡΑ για τις εκδηλώσεις της 200ετηρίδος κ. Ελευθερία Μιχάλα, κληρικοί και πλήθος κόσμου.

“Το Δ.Σ. της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ρεθύμνης για την διοργάνωση της ημερίδας, απευθύνει ειλικρινείς ευχαριστίες προς όλους τους συμμετέχοντες εισηγητές για την συνεργασία και τον κόπο τους καθώς επίσης όλες και όλους όσοι παρακολούθησαν τις εργασίες που διενεργήθηκαν.

Εκφράζει την ευγνωμοσύνη του στον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου κ. Πρόδρομο, ο οποίος αγκάλιασε δυναμικά αυτή την προσπάθεια, της οποίας η ευόδωση οφείλεται κατά κύριο λόγο στην έμπρακτη οργανωτική υποστήριξη της τοπικής μας εκκλησίας.

Ευχαριστεί επίσης τον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Ευγένιο που έκανε την μεγάλη τιμή να Προεδρεύει της Τιμητικής Επιτροπής εκδηλώνοντας με αγάπη και έμπρακτα την υποστήριξη του σε αυτό το εγχείρημα. Αντιστοίχως τον Μητροπολίτη Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων κ. Ειρηναίο, η συμμετοχή του οποίου στην Τιμητική

Επιτροπή προσέθεσε όχι μόνο την σημαντικότητα του κύρους ενός Αρχιερέα αλλά και την βαρύτητα του αρχαιότερου εν ενεργεία επισκόπου του νησιού μας.

Θερμές ευχαριστίες απευθύνονται στην Αντιπεριφέρεια Ρεθύμνου της Περιφέρειας Κρήτης και στην Αντιπεριφερειάρχη κ. Μαρία Λιονή για την γενναιόδωρη, έμπρακτη υποστήριξη ως φορέας συνδιοργάνωσης.

Αντίστοιχα ευχαριστίες οφείλονται στον Δήμο Ρεθύμνης, τον Δήμαρχο κ. Γιώργη Μαρινάκη και το Δημοτικό Συμβούλιο Ρεθύμνου που ομόφωνα παρείχαν την αιγίδα τους και συνέβαλαν επίσης έμπρακτα στην διοργάνωση.

Ευχαριστίες απευθύνονται επίσης στο μέλος της Τιμητικής Επιτροπής καθηγήτρια Ελευθερία Ζέη, Πρόεδρο του Τμήματος Ιστορίας Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης καθώς και στα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής, Ομότιμο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κρήτης Νικόλαο Παπαδογιαννάκη, τον Διδάκτορα Ιστορίας, Διδάσκων στο Παν/μιο Κρήτης και Επισκέπτη Ερευνητή του Πανεπιστημίου του Λονδίνου Εμμανουήλ Χαλκιάδακη και τον Διδάκτορα Ιστορίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών Ιωάννη Γρυντάκη.

Ευχαριστίες απευθύνονται τέλος, στον θεολόγο, φιλόλογο, ερευνητή και συγγραφέα κ. Κωστή Ηλ. Παπαδάκη, ο οποίος δώρισε το νέο του βιβλίο για τους Αγίους Τέσσερις Μάρτυρες σε όλους τους εισηγητές της ημερίδας, τον γραφίστα και μέλος της ΙΛΕΡ κ. Στέλιο Καλογεράκη, ο οποίος φιλοτέχνησε δωρεάν όλα τα έντυπα της εκδήλωσης, τον Αρχιμανδρίτη, πατέρα Θεολόγο Παπαλεβυζάκη, ο οποίος είχε την ευθύνη της αίθουσας του ιδρύματος Θεομήτωρ και στον φωτογράφο Γιάννη Ράλλη για τις επίσης δωρεάν υπηρεσίες του", αναφέρει η Ιστορική Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνης.

